

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ДОВУЗІВСЬКОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ-ІНОЗЕМЦІВ ГРУП ПІЗНЬОГО ЗАЇЗДУ

Сладких І.А., Гаврилюк Ю.Р.

***Україна, Харків, Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»***

Організації довузівської підготовки іноземних громадян груп пізнього заїзду надається все більшого значення з кожним роком. Труднощі полягають не тільки у скороченні термінів навчання з десяти місяців, передбачених навчальним планом, до шести, а іноді й до п'яти місяців, але й у недостатніх для подальшого навчання у ВНЗ знаннях, уміннях і навичках студентів-іноземців. Більшість студентів-іноземців груп пізнього заїзду (СІГПЗ) не мають достатньої кількості балів у атестатах з середньої освіти та не пройшли за конкурсом в університети на батьківщині. Інші, мають на меті приїзду до України заняття бізнесом, а навчання в університеті зводиться до вивчення російської (української) мови й легалізації їхнього перебування в країні.

Незважаючи на різноплановість прагнень и бажань СІПІЗ, вони мають отримати належну підготовку для подальшого навчання в Україні. Реалізація успішного навчального процесу може бути обумовлена виконанням таких організаційних, методичних, наукових та технічних умов:

1. Розробка та модернізація науково-методичного забезпечення навчальних дисциплін, методичне забезпечення дистанційної форми навчання (модульні програми та модульні технології викладання курсів).

2. Удосконалення організації індивідуальної та самостійної роботи студентів. Необхідність збільшення часу на консультування та контроль за виконанням самостійних, індивідуальних занять. Самостійна робота дозволяє іноземному студенту виявити творчі здібності, перевірити себе в різних формах інтелектуальної праці й цим забезпечує привабливість навчальної дисципліни, що вивчається. Підготовка доповіді на конференції або виступу на уроці-концерті, аналіз конкретної ситуації, розбір наукової статті в Internetе дають розумове навантаження й розвивають не тільки мовні, але й інтелектуальні здібності СІПІЗ. Самостійна робота сприяє виявленню професійних нахилів майбутніх іноземних фахівців і допомагає їм надалі свідомо зробити вибір спеціальності, фаху та галузі подальшого навчання. Безсумнівно, привабливість того або іншого предмету багато в чому залежить від інтересу саме до самостійної роботи. Форми самостійної роботи, що постійно розвиваються і вдосконалюються, їх комплексне і вдумливе застосування, тісне співробітництво викладача і студента, разом з інтересом до навчальної дисципліни, дозволяють підвищити ефективність і якість навчального процесу.

3. Розробка нових засобів контролю знань. У навчальному процесі застосовуються: 1-вхідне тестування; 2-поточне тестування; 3-підсумкове тестування. Під час складання тестів належно мають враховуватися особливості, час і мета їх застосування. *Тести першої групи* – контроль рівня базових знань СІПІЗ, отриманих ними на батьківщині, складені на мовах-посередниках або рідних мовах студентів, містять питання, що охоплюють основи предметних курсів середньої освіти. Вхідне тестування виключає з процесу проведення комп'ютерне забезпечення, так як більшість СІПІЗ не мають досвіду роботи на комп'ютері. Результати аналізуються й використовуються для коректування навчальних робочих планів. Підсумки необхідно враховувати у процесі формування академічних груп. *Тести другої групи* – контроль знань, умінь і навичок СІПІЗ, якими вони оволоділи за конкретний проміжок часу (модуль). Аналіз результатів дає можливість вчасного гнучкого керування

навчальним процесом в конкретно даній групі й навіть із конкретно даним студентом. Тести повинні містити завдання (мовою навчання), рішення яких допоможе виявити рівень формування компетенцій СІГПЗ на даному етапі навчання. Це сприяє своєчасній корекції навчального й виховного процесу, що приведе надалі до бажаних результатів підсумкових тестів. *Тести третьої групи* містять елементи контролю й самоконтролю студентів. Умовою організації проведення тестів з усіх навчальних дисциплін є використання комп'ютера. Це забезпечує об'єктивність оцінки, максимальну кількість тих, хто проходить тестування, одночасно і багаторазову, якщо буде потреба, повторюваність завдань. Передбачені тренувальні тести забезпечують відпрацьовування навичок виконання завдань. Результати контролю доцільно розмістити на сайті факультету або університету, для ознайомлення з ними батьків і рідних СІГПЗ через Internet. Психологічний елемент контролю також заслуговує на належну увагу.

4. **Розробка структурно-логічних схем**, що дозволить визначити певну послідовність у вивченні тих чи інших дисциплін, розподіл навчального часу.

5. **Застосування національно-орієнтованих методик** з використанням посібників, що враховують рідну мову й національні особливості СІГПЗ.

6. **Створення збірників підсумкових екзаменаційних, залікових і контрольних робіт** з усіх профілів навчання для різних етапів часу навчання. Кожний профільований збірник може містити контрольні завдання з мови й з усіх природничо-наукових і соціально-гуманітарних дисциплін. Доступність таких збірників дасть викладачам можливість швидкого і спрощеного контролю й оцінювання СІГПЗ. З іншого боку, буде сприяти презентації СІГПЗ загальних вимог з усіх дисциплін їхнього профілю навчання.

7. **Розширення застосування інформаційних технологій** на аудиторних заняттях і для виконання самостійних робіт.

8. **Продовження графіка навчального процесу** на літній семестр (липень, серпень).

9. **Проведення уроків музичної фонетики** зі СІГПЗ.

10. **Забезпечення бібліотеки навчальною іноземною літературою** з метою використання її в навчальному процесі.

11. **Психологічна підтримка** СІГПЗ, що позбавить від психологічної неготовності до навчання та проживання в Україні й небажання зміни стереотипів.

Університети мають дати іноземному студентові не стільки класичні знання, скільки навички навчання й уміння та можливості їх використання, поповнення протягом усього життя. Безперечно, це потребує змін у навчальних планах і програмах та реформування системи довузівської підготовки студентів-іноземців в цілому.